

Linnustonselvitys
Peltolammin Myllyvuoren (Tampere)
alueella

Tarkastus **21/12/2012**
Päivämäärä **07/08/2012**
Laatija **Matti Häkkilä, Ramboll Finland Oy**
Tarkastaja **Kaisa Mustajärvi, Ramboll Finland Oy**
Hyväksyjä **Kari Korte, Tampereen kaupunki**
Selvityksen **Peltolammin Myllyvuoren asemakaavan linnustoselvi-**
nimi **tys**
ID **515 640**
Kaavan nimi **Asemakaava**
Kaava nro **8456**
Viite **82143416**

Sisällys

1.	Johdanto	1
2.	Yleistä selvitysalueesta	1
3.	Menetelmät	2
4.	Tulokset	2
4.1	Pesimälinnuston yleiskuvaus	2
4.2	Suojelullisesti mielenkiintoiset lajit selvitysalueella	4
5.	Johtopäätökset	4

Liite 1 Peltolammin Myllyvuoren selvitysalueella havaitut lintulajit

1. Johdanto

Tässä linnustaselvityksessä kartoitettiin Tampereen kaupungin Peltolammin ja Multisillan kaupunginosien tuntumassa sijaitsevan Myllyvuoren metsäalueen pesimälinnustoa ja sillä esiintyviä uhanalaisia lintulajeja. Selvitysalue sijaitsee Pirkkalan kunnanrajan ja rautatien välisellä alueella.

Tässä raportissa esitellään selvityksessä käytetty laskentamenetelmä, kuvailaan alueen pesimälinnusto sekä arvioidaan edelleen alueen arvoa linnuston ja linnustonsuojelun kannalta. Raportissa kuvaillaan lisäksi erikseen alueella havaitut, eri suojeluluokitusten kannalta merkittävät lajit sekä niiden esiintymisen selvitysalueella.

2. Yleistä selvitysalueesta

Selvitysalue sijaitsee Tampereen kaupungin lounaisosassa Pirkkalan kunnan rajalla. Alueen pinta-ala on noin 44 hehtaaria ja se on kokonaisuudessaan Tampereen kaupungin omistuksessa. Asutusta alueella ei ole, mutta se on suosittua ulkoilualuetta ja tiheä polkuverkosto halkoo aluetta. Maasto on korkeussuhteiltaan vaihtelevaa ja lähes kauttaaltaan metsän peitossa. Puusto on suurelta osin vaihtelevan ikäistä havumetsää, mutta paikoin lehtipuuta, pääasiassa koivua, tervaleppää ja haapaa kasvaa runsaasti. Alueen itäreunassa, rautatietä myötäilevän tien varressa on kapea pensaikkovyöhyke.

Kuva 1: Hämyistä kuusikkoa selvitysalueen eteläpäässä (Kuva: Matti Häkkilä)

3. Menetelmät

Selvitysalueen linnustolaskennat tehtiin kahden maastokäynnin aikana 26.5. ja 5.6.2012. Linnustolaskennassa sovellettiin yleisesti hyväksyttyä kartoitusmenetelmää (Koskimies & Väisänen 1986). Kartoituksessa havaitut linnut merkattiin karttapohjille, mutta yleisimpien lajien osalta parimääriä ei laskettu. Reviirikartoitukset suoritettiin kello 4.30–10.30 välisenä aikana, jolloin useimpien lintulajien lauluaktiivisuus on korkeimmillaan. Selvityksen maastotöistä sekä tämän raportin laatimisesta vastasi FM, biologi ja kokenut lintuharrastaja Matti Häkkinä Ramboll Finland Oy:stä.

Lintu tulkittiin reviirilliseksi mikäli jokin kriteereistä (laulu, varoittelu, reviirikiista, kantoi ruokaa pesään) täyttyi. Oletuksena pesimälinnustoselvitystä tehtäessä on, että reviiriä pitävät linnut kuuluvat myös pesimälinnustoon vaikkei pesintää pesä- tai poikuelöydöllä varmistettaisikaan. Myös ylilentävät linnut huomioitiin ja alueen ulkopuolelta selvitysalueelle kuuluneet linnut kirjattiin muistiin.

Selvityksessä kiinnitettiin erityistä huomiota eri suojeluluokituksissa mainittuihin lajeihin. Huomioituja suojeluluokituksia olivat luonnonsuojelulain 46 § ja 47 §:n nojalla uhanalaisiksi tai erityisesti suojeltaviksi määritellyt lintulajit, vuoden 2010 Suomen lajien valtakunnallinen uhanalaisuusluokitus (Rassi ym. 2010), Euroopan Unionin lintudirektiivin (Neuvoston direktiivi 79/409/ETY) liitteen I lajit, joiden elinympäristöjä jäsenvaltioiden tulisi suojella erityistoimin, sekä Suomen kansainvälisen linnustonsuojelun erityisvastuulajit, joiden EU:n alueella lisääntyvästä kannasta vähintään 15 % on arvioitu pesivän Suomessa (Rassi ym. 2010; Leivo ym. 2002). Luonnonsuojelulain 46 ja 47 § nojalla uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien määrittely sekä lajien alueellinen uhanalaistarkastelu perustuvat uhanalaistyöryhmän mietinnön (Rassi ym. 2010) pohjalta laadittuihin luokituksiin.

4. Tulokset

4.1 Pesimälinnuston yleiskuvaus

Selvitysalue on lähes kauttaaltaan metsän peitossa. Puusto on paikoin järeää, mutta myös nuorempaa metsää kasvaa paikka paikoin. Niinpä alueen linnusto on tyyppistä eteläsuomalaisen metsämaiseman pesimälajistoa. Yleisimpiä lajeja ovat peippo (*Fringilla coelebs*), mustarastas (*Turdus merula*), hippiäinen (*Regulus regulus*) ja vihervarpunen (*Carduelis spinus*). Koska pensaikkoalueita on vähän, ei pajulintu (*Phylloscopus trochilus*) ole niin runsas kuin Suomen yleisimmän linnun status antaisi odottaa. Metsän reuna-alueilla, etenkin selvitysalueen itäreunassa lehtokerttu on yleinen, ja myös jotkin avoimien ja puo-

liavoimien elinympäristöjen lajit, kuten västäräkki (*Motacilla alba*) ja pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) pesivät alueella.

Maaston paikoittainen rehevyys käy ilmi myös lintulajistossa. Sirittäjä (*Phylloscopus trochilus*), mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) ja pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*) ovat lehtomaisia ja lehtipuuvaltaisia, korkeapuustoisia metsiä suosivia, levinneisyydeltään eteläisiä lajeja.

Varsinaisia vanhan metsän lajeja alueella ei selvityksissä tavattu, mutta pyy (*Bonasa bonasia*), tiltalti (*Phylloscopus collybita*) ja puukiiپیjä (*Certhia familiaris*) suosivat elinpiirinään varttunutta, mielellään kuusivaltaista havumetsää.

Varsinaisia kulttuurilajeja ei selvitysalueella pesi, mutta esimerkiksi viherpeipon esiintyminen alueella kertoo asutuksen läheisyydestä. Kesäisestä äänimaisemasta osaltaan huolehtivat tervapääskyt pesivät ilmeisesti läheisessä kerrostalolähiössä, talojen räystäätien alla, mutta ruokailivat aktiivisesti metsäalueen yllä.

Kuva 2: Rehevää rinnemetsää selvitysalueella. (Kuva: Matti Häkkinen)

4.2 Suojelullisesti mielenkiintoiset lajit selvitysalueella

Peltolammin Myllyvuoren selvitysalueella havaittiin vain kaksi eri suojeluluokituksissa mainittua lajia, silmälläpidettäväksi luokiteltu sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*) ja EU:n Lintudirektiivin liitteen I laji, pyy (*Bonasa bonasia*)

Sirittäjä on eteläinen, rehevien lehti- ja sekametsien varpuslintu, jonka yhtenäinen levinneisyys maassamme ulottuu noin Oulun korkeudelle. Sirittäjä on hyvin yleinen etenkin maan eteläosien rehevissä, korkeapuustoisissa metsissä. Lajin kanta on kuitenkin taantunut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana noin 60 %. Syytä taantumiseen ei tiedetä, mutta syyksi on epäilty ongelmia muuttomatkan varrella ja talvehtimisalueilla Afrikassa. Lajin pesimäkanta on kuitenkin edelleen 100 000 – 200 000 paria. Koska sirittäjän vähenemisen syyt ovat talvehtimisalueilla, ei lajin suojelemiseksi ole suosituksia esimerkiksi maankäytön suhteen.

Pyy on pohjoisen taigametsän kanalintu, jonka levinneisyysalue ulottuu Keski-Euroopasta aina Tyynellemerelle saakka. Länsi-Euroopassa lajin on kuitenkin vähälukuinen. Suomessa laji on pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta tavallinen kuusikoiden pesimälintu. Pesimäympäristönään laji suosii nimenomaan kuusikoita, jotka voivat olla tiheitäkin, ja lähistöllä tulee olla talvisiksi ruokailupaikoiksi soveltuvia lepikkoja tai koivuja. Vaikka pyy on Suomessakin vähentynyt 1960-luvun huippuvuosista, on lajin kanta maassamme nykyisin vakaa, eikä lajiin kohdistu merkittäviä uhkia.

5. Johtopäätökset

Tampereen Peltolammin Myllyvuoren selvitysalueen linnusto koostuu pääasiassa tyypillisistä eteläsuomalaisen metsän lajeista, eikä alueella esiinny suojelullisesti merkittäviä lajeja tai huomattavia lajikeskittymiä. Alue on kuitenkin linnustonsa ja yhtenäisen metsäpeitteensä puolesta hyvä retkikohde, jolla voi suhteellisen helposti tavata suuren osan tyypillisistä suomalaisen metsän lintulajeista. Yhdessä läheisen luonnonsuojelualueen kanssa alueen pohjoispään Käärmemäki - Saukonvuori - Myllyvuori muodostavat luonnoltaan monimuotoisen kokonaisuuden. Alueella saattaisi, virkistysarvojen lisäksi, olla merkitystä esimerkiksi opetuskohteena kouluille.

Liite 1: Peltolammin Myllyvuoren selvitysalueella havaitut lintulajit (Ylilentävät merkitty kirjaimella Y)

pyy (*Bonasa bonasia*)
käpytikka (*Dendrocopos leucotos*)
kalalokki (*Larus canus*), Y
naurulokki (*Larus ridibundus*), Y
tervapääsky (*Apus apus*), Y
västäräkki (*Motacilla alba*)
metsäkirvinen (*Anthus trivialis*)
rautiainen (*Prunella modularis*)
punarinta (*Erithacus rubecula*)
mustarastas (*Turdus merula*)
punakylkirastas (*Turdus iliacus*)
laulurastas (*Turdus philomelos*)
räkättirastas (*Turdus pilaris*)
kolorastas (*Turdus viscivorus*)
hernekerttu (*Sylvia curruca*)
lehtokerttu (*Sylvia borin*)
mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)
kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*)
harmaasieppo (*Muscicapa striata*)
puukiiپیjä (*Certhia familiaris*)
talitiainen (*Parus major*)
sinitiainen (*Parus caeruleus*)
kuusitiainen (*Parus ater*)
töyhtötiainen (*Parus cristatus*)
hömötiainen (*Parus montanus*)
hippiäinen (*Regulus regulus*)
pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*)
pajulintu (*Phylloscopus trochilus*)
tiltalti (*Phylloscopus collybita*)
sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)
närhi (*Garrulus glandarius*)
varis (*Corvus corone cornix*)
viherpeippo (*Carduelis chloris*)
vihervarpunen (*Carduelis spinus*)
punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*)
pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*), Y
peippo (*Fringilla coelebs*)
pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*)